

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ”

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Збірник тез доповідей
XII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(12-13 листопада 2009 р.)

У 2 томах

Том 1

Суми
ДВНЗ “УАБС НБУ”
2009

Н.В. Ткаченко, канд. екон. наук, доц., Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФАКТОРІВ І ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИКА

На фінансову стійкість страхової компанії впливає ряд факторів, різних як за характером, так і за ступенем впливу. Для вивчення впливу факторів на стійкість страхової компанії їх необхідно попередньо класифікувати. При цьому в основу класифікації можуть бути покладені різні ознаки, але в найбільш загальному вигляді можна виділити зовнішні та внутрішні фактори.

Найважливішими серед внутрішніх факторів є загальна стратегія компанії та її корпоративна культура, збалансованість страхового портфеля, перестраховальна політика тощо. Кожен з цих факторів формується під впливом ряду факторів другого порядку, а останні – факторів третього порядку. Ієрархія внутрішніх факторів, які впливають на фінансову стійкість страхової компанії, може бути прийнята за основу для побудови системи показників оцінки стійкості.

До зовнішніх факторів економічного характеру, що суттєво впливають на фінансову стійкість страхової компанії, необхідно віднести рівень інфляції, стан суспільного господарства та економіки, рівень платоспроможного попиту юридичних і фізичних осіб, систему оподаткування тощо. Невдале оподаткування може сприяти відтоку капіталу зі страхової галузі та при надмірному вилученні фінансових ресурсів зробити нестійкими не тільки окремі страхової компанії, але й страховий ринок у цілому. Необхідно також враховувати можливий вплив факторів неекономічного характеру. Яскравим прикладом є ризики природних катаклізмів. Звичайно, природа впливає на суспільство за законами свого розвитку. Внаслідок цього різні природні негаразди заподіюють людству значний збиток, не залишаючи осторонь і страхові компанії.

Отже, фактори, які впливають на фінансову стійкість, можна деякою мірою вважати інструментами її управління, а показники фінансової стійкості – інструментами контролю за фінансовою стійкістю. До показників можна віднести: рентабельність власного капіталу, показники ліквідності, дебіторської заборгованості, дохідності, андеррайтингу тощо.

Про наявність тісного зв'язку між показниками та факторами фінансової стійкості свідчить таке. Як відомо, показники збитків, що відбулися, є основними у контролі за ризиком ціноутворення та ціновою політикою щодо побудови нетто-ставки страхового тарифу. Його

коректний розрахунок визначається точністю резервування, а можливі відхилення фактичної величини збитку від планових значень або значень, закладених при формуванні тарифу, можуть визначатися не тільки проблемами з ціноутворенням, але й незбалансованістю страхового портфеля або зміною його структури порівняно з плановою. Отже, показники збитків, що відбулися, відіграють головну роль у взаємній ув'язці специфічних факторів фінансової стійкості страховика: цінової політики, збалансованості портфеля, перестраховування, точної оцінки резервів та пов'язаних з ними показників.

Управління ліквідністю, а також перестраховування значною мірою визначають структуру активів страховика і, відповідно, його інвестиційну політику. На особливу увагу заслуговує фактор достатності власного капіталу, що визначається його унікальним положенням. У рамках концепції ризикового капіталу він розглядається як буфер, покликаний абсорбувати втрати від проявів бізнес-ризиків. Через те достатність власного капіталу відповідає за управління всіма бізнес-ризиками та головує над іншими факторами та показниками.

Отже, короткий аналіз показників, факторів та їх взаємозв'язку виявив можливість поглиблення і конкретизації науково-обґрунтованого підходу до управління фінансовою стійкістю страховика. При цьому показники та фактори є фінансовими інструментами, відповідно, контролю та управління фінансовою стійкістю страхової компанії у бізнес-середовищі, за умови, що контроль є частиною управління, а в єдності вони формують систему бізнес-управління фінансовою стійкістю страховика.

*Н.М. Ткачук, канд. екон. наук, доц.,
Тернопільський національний економічний університет*

КАПІТАЛІЗАЦІЯ БАНКУ: ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ І ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ

Найголовнішою ознакою банківського капіталу є його здатність приносити додаткову вартість, тому й сутність капіталізації банку будуть формувати економічні та юридичні відносини власності щодо перетворення різних матеріальних, нематеріальних ресурсів у вартість, здатну в процесі самозростання приносити додаткову вартість. Отже, капіталізацію економічних відносин ми розглядаємо як одну з функцій капіталу, яка забезпечує трансформацію і перетворення банками вільних грошових коштів на позичковий капітал із подальшим його спрямуванням у виробничу та підприємницьку діяльність, забезпечуючи реалізацію принципу їхнього самозростання. Лише у процесі